

Bedrijf: De Samenwerking BV

Plaats: Elsloo (Fr.)

Eigenaar: Jan Roelof Betten

Planning en communicatie: Marcel Betten (rechts)

Aantal medewerkers: 31 vast

Aantal hectares te oogsten maïs: 700

www.desamenwerkingbv.nl

De Samenwerking van pionier in maïsteelt naar voorloper in duurzame teelt

Eerst vakmanschap, dan precisielandbouw

Precisielandbouw heeft de toekomst, zo luidt de overtuiging van loon- en aannemersbedrijf De Samenwerking uit Elsloo. Werken met GPS, taakkaarten en exact doserende machines zorgen ervoor dat hun klanten maximale oogsten halen en besparen op hulpstoffen. “Het liefst hebben we dat veehouders zeggen ‘daar ligt de grond, daar de voeropslag’, dan verzorgen wij de rest wel.”

Zo'n 45 jaar geleden, rond 1970. Het was de tijd dat maïs eigenlijk niet geteeld werd in het noorden van Nederland. “Het was hier te koud, de maïs zou niet groeien en al helemaal niet afrijpen,” weet Jan Roelof Betten uit de verhalen van zijn vader Harm. Loonbedrijf De Samenwerking -in 1920 opgerichte coöperatie- deed mee aan de proef ‘Maïskern Zuidoost Friesland’ om ook noordelijke veehouders te interesseren voor de maïsteelt en vooral ook de teelt uit te proberen op proefvelden. Jan Roelof vervolgt: “Ze begonnen hier in de regio met een proefperceel van 15 hectare maïs. De Samenwerking was toen een pionier, een voorloper in de maïsteelt.”

Van 1.000 naar 700 hectare

Marcel Betten, planner bij De Samenwerking BV, moet er eigenlijk

wel een beetje om grinniken, de maïsteelt is momenteel tenslotte één van de belangrijkste gewassen voor het loonbedrijf. De maïs is zo sterk veredeld en verbeterd dat de teelt in Noord-Nederland totaal niet meer ter discussie staat. De mannen van De Samenwerking hakselen jaarlijks zo'n 700 hectare maïs. “Dat is ook wel meer dan 1.000 hectare geweest,” weet Marcel, die aangeeft dat de derogatie en wijzigingen in de regels rondom de derogatie zorgden voor een kentering in de groei van het areaal.

Van coöperatie naar privaat

Net als bij de maïsteelt is er ook bij De Samenwerking het één en ander veranderd. Toen de coöperatie in de jaren 90 van de vorige eeuw te maken kreeg met minder leden en

financieel in de problemen kwam, besloten Harm en Jan Roelof het loonbedrijf over te nemen. Jan Roelof werkte toen ook al in het bedrijf en stond aan de basis van flinke veranderingen de afgelopen 22 jaar. De loonwerktak zorgt momenteel voor ongeveer 50% van de omzet, de andere helft wordt ingenomen door grondverzet en aannemerij. “De afgelopen 10 jaar is de omzet verdriedubbeld,” geeft Jan Roelof aan. “Maar onze roots blijven agrarisch en dat koesteren we.”

De groei is vooral ingegeven door de ambitie om zoveel mogelijk in eigen beheer te doen. Zo kwamen er bij De Samenwerking vrachtwagens voor mesttransport. En hebben ze de complete oogsttrein in huis om te kunnen hakselen op rupsen. “We moeten letten op verdichting van de grond,” verklaart Jan Roelof het gebruik van rupsen. “Wat gewicht van de machines betreft, zitten we aan de max.” Marcel vult hem aan. “Qua capaciteit ook. De infrastructuur rondom veel boerderijen is niet ingericht voor 8- of 10-rijige hakselaars en het gaat tenslotte om

Het aantal hectares te hakselen maïs is afgenomen, de vraag naar maïs niet

Met minder bemesting het liefst naar meer opbrengst

de verwerking van het product in de bult.”

De beide mannen merken wel dat steeds meer grotere melkveebedrijven het landwerk willen uitbesteden, inclusief de planning en organisatie. “We hebben wel maïstelers die aan ons vragen ‘is de maïs al rijp?’, ze besteden de hele maïsteelt aan ons uit” weet Jan Roelof die het ‘ontzorgen van melkveehouders’ noemt. “Zij moeten het in de stal verdienen, wij kunnen het landwerk van hen overnemen. We merken dat het met de teelt van gras dezelfde kant opgaat. Onze klanten zeggen dan ‘ik verwacht zoveel kilo droge stof aan het eind van het jaar’, wij doen de rest.”

GPS standaard

De ontwikkelingen rond de precisielandbouw worden in Elsloo op de voet gevolgd. “We investeren zeker niet wild in alles wat voorbij komt,” aldus Jan Roelof. “Maar we merken wel dat het allemaal nauwkeuriger moet en met minder bemesting het liefst naar meer opbrengst. Wij gaan mee in de trend van duurzaam en precies.” De GPS is daarom al standaard op de trekkers van De Samenwerking te vinden. “Niet om keurig recht te rijden,” nuanceert Jan Roelof. “Dat kan een goede chauffeur ook. De GPS moet meerwaarde geven, bijvoorbeeld door nauwkeuriger te bemesten en te zaaien.” Zo werkt de GPS ‘akelig exact’ bij het kunstmeststrooien (‘we garanderen klanten meteen 10% besparing op de kunstmest’) en ook bij rijenbemesten en maïszaaien in één werkgang. “Je

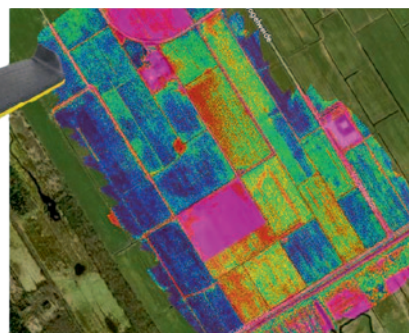
kan eigenlijk niet zonder GPS wanneer je bemesten en zaaien in één werkgang combineert en volledig aanstuurt. Het maïszaad mag niet in de mest terecht komen, maar moet wel genoeg meststof krijgen. Met een GPS lukt dat,” vertelt Marcel, die zich verdiept heeft in de werking en verdere verfijning van het GPS systeem. “We krijgen veel informatie, ook van drones die de gewasopbrengsten registreren en waarmee we taakkaarten maken om binnen een perceel beter te bemesten,” vat Jan Roelof samen. “We moeten echt wel wat doen met al die informatie.” Ook wat opbrengstbepaling betreft, kijken Marcel en Jan Roelof rond. “We doen dat nog niet, de NIR sensoren zijn naar ons idee nog niet betrouwbaar genoeg om zowel in te zetten in de mest als tijdens de oogst.”

Let op pH

De andere kant van deze high tech landbouw blijft natuurlijk het vakmanschap van de loonwerker en maïsteler zelf. “Al die technieken zullen je niks helpen wanneer bijvoorbeeld de pH van een perceel niet voor elkaar is,” nuanceert Jan Roelof. “Bij 70% van de percelen is dat het geval.” Dankzij het mooie najaar wist Marcel veel telers te motiveren kalk te strooien. “De werkzaamheid in het najaar is beter dan in het voorjaar.” Bovendien leg je in het najaar de basis voor een volgend teeltseizoen. Hierbij is de teelt van een goed

vanggewas ook erg belangrijk. Dit wordt vaak onderschat.

Nog zo’n actueel aandachtspunt is het organischestofgehalte in de grond, geeft Jan Roelof aan. “Onze generatie zal het nog wel redden, maar de volgende generatie heeft een probleem met de bodemvruchtbaarheid.” De loonwerker noemt compost nog altijd als één van de beste manieren om het organischestofgehalte in de grond te verhogen. “Steeds vaker zetten we slootvuil in de winter om, zodat het kan composteren en we het later kunnen uitrijden over het maïsland.”

Kaart gewaastoestand: Ebee drone brengt groeien opbrengstverschillen in beeld

Ook wisselteelt zorgt voor een betere bodemvruchtbaarheid. “Het grasland scheurverbod mag er wat ons betreft meteen vanaf,” vindt Marcel. Jan Roelof voegt toe: “Wanneer je continu maïs teelt op percelen verder van huis, de pH niet op orde hebt en het organischestofgehalte in de bodem gestaag daalt, dan helpt precisielandbouw ook niet. Een goede teelt begint bij een goede basis.”